

Anna-Karin Holmér

Hur kommer det sig att KRAV-märkt planteringsjord innehåller torv, som ju är en fossil råvara? När man frågar KRAV så hänvisar de till EU. Vad kan man göra för att åstadkomma en skärpning av dessa krav så att miljömärkt jord inte får innehålla torv?

Svar: Hej Anna-Karin! Varför KRAV tillåter torv i KRAV-märkta jordblandningar kan jag tyvärr inte svara på. För att få svar på den frågan är det bättre att du vänder dig till KRAV, vilket du redan gjort. Jag hittade dock detta svar från KRAV vid en snabb googling: [Varför finns torv i KRAV-märkt planteringsjord? - KRAVs Konsumentforum - KRAV](#).

Det finns möjlighet att ge input till KRAVs regelutveckling, mer info om det hittar du här: [Påverka KRAVs regler - KRAV](#)

Jag ser att en översyn av regelområdet 'Produktionshjälpmedel' (där jord ingår) är planerad att starta 2026, enligt den officiella plan för revidering av regelverket som finns att ta del av på KRAVs hemsida. Med andra ord, nästa år borde det finnas en öppning att ge input till nya regelförslag. För mer info om detta, se [Pågående översyner - KRAV](#).

Mihai

Coop är inte det längre varför?

Svar: Coops butiker har inte varit Bra Miljöval-märkta på ca 15 år. Det var innan min tid så jag vet inte exakta anledningen till att dom valde att gå ur märkningen.

Mihai

Grodan är det något att ha?

Vi bedömer inte att Rainforest Alliance är tillräckligt bra, och inkluderar den därför inte i våra kriterier för Livsmedelsbutik. Jag rekommenderar att istället välja Fairtrade och/eller ekologiskt kaffe.

Anneli

Hur ofta granskas en sådan livsmedelsbutik

Svar: Bra Miljöval-märkta butiker granskas årligen. Kontrollen består av besök på plats i butik, kontroll av dokument samt stickprovskontroller.

De fysiska besöken avser sådant som kan kontrolleras på plats, så som sortimentskraven. När det gäller Willys-kedjan, som är ansluten till Bra Miljöval-märkningen på kedjenivå, så har vi de senaste två åren glesat ut de fysiska kontrollbesöken i butik något, så att varje enskild butik inte besöks årligen, men samtliga butiker ska ha fått ett kontrollbesök inom en treårsperiod. Alla nyöppnade butiker får även ett mer ingående kontrollbesök innan licens utfärdas. Att vi inte besöker alla Willys-butiker årligen beror på att kedjan styrs på central nivå och har varit Bra Miljöval-märkt i över 15 år med ett väl etablerat system för efterlevnad av våra kriterier. Eftersom Willys-butikerna är centralstyrda så kommer de eventuella avvikelser som hittas vid butiksbesök rättas till i samtliga butiker i kedjan. Det är en resurskrävande procedur

att besöka över 230 butiker varje år, och genom att glesa ut de fysiska kontrollbesöken har vi frigjort resurser för att utveckla och stärka märkningen framåt, t.ex. genom att utveckla kriterierna, för att åstadkomma mesta möjliga miljönytta. En stor del av efterlevnaden kontrolleras dessutom genom dokumentkontroll och stickprover, och detta sker alltid årligen.

Linda Svensson - Båstad

Finns det något speciellt kontrollorgan?

Svar: Jag är osäker på vad du syftar till eftersom jag inte vet när under presentationen frågan ställdes. Hur kontrollerna går till ser lite olika ut för olika märkningar. En del märkningar, t.ex. KRAV, kontrolleras av certifieringsorgan. När det gäller typ 1-märkning, som t.ex. Bra Miljöval och Svanen, så kan kontrollen utföras av märkningsorganisationen, men det är reglerat i en standard (ISO 14024) hur verifiering och kontroll ska utformas.

För att säkerställa att Bra Miljöval är en tillförlitlig miljömärkning så granskas även Bra Miljöval som licensgivare. Märkningen har genomgått en kontroll enligt GENICES (Global Ecolabelling Network's Internationally Coordinated Ecolabelling System) som utförs av Global Ecolabelling Network (GEN).

Elias hallén

Ingen Coop-butik som nått kriterierna?

Först när en butik eller kedja ansöker om Bra Miljöval-licens undersöker vi om butiken klarar kriterierna, och avgör därefter om de kan bli märkta. Så angående Coop är svaret att de i nuläget inte ansökt om märkningen, och därför vet vi inte om det når upp till våra kriterier.

Linda Svensson - Båstad

Om man får denna märkning som butik, hur många % av varorna i butiken måste vara märkt med bra miljöval?

Våra kriterier reglerar inte hur många procent av varorna som måste vara märkt med Bra Miljöval. Vi har ganska omfattande och detaljerade sortimentskrav som ser lite olika ut i olika varukategorier. När det gäller t. ex. hygienartiklar, barnartiklar och rengöringsmedel så är de flesta kraven utformade så att butiken måste erbjuda ett eller fler miljömärkta alternativ inom olika varugrupper, t.ex. så behöver de ha två miljömärkta schampon, ett miljömärkt balsam, en miljömärkt deodorant etc. Med miljömärkt menar vi de miljömärkningar som vi godkänner vilket är: Bra Miljöval, Svanen, EU Ecolabel och GOTS. Vill du se kriterierna i sin helhet så klicka [här](#).

Anneli

Kan jag som konsument ta del av de granskningar som utförts i specifik butik

Nej tyvärr, dessa handlingar är inte offentliga. Viss info kan vi lämna ut, så beroende på vad du undrar över så kan vi kanske ge svar. Du får gärna höra av dig till mig om du har frågor om kontrollerna (mailadress finns längst ner i dokumentet).

Esbjörn

Det känns ju verkligen som att det går att öka kraven på livsmedelsbutikerna. Det är fortfarande mycket svinn, p-platser prioriteras före kollektivtrafik, miljövänliga produkter framhålls inte i butikerna o.s.v

Javisst är det så, och det jobbar vi på! Vi söker ständigt efter att hitta fler butiker eller kedjor som vill Bra Miljöval-märka sig.

Linda Svensson - Båstad

Djuraffärer skriver ofta stort om de har Svenska grisöron, men att de transporterat fram och tillbaka, förädlats (torkat/rökts i tex Kina är det tyst om!!!

Linda Svensson - Båstad

Jag tycker begreppet EU-ekologiskt är ett svagt begrepp som blandas ihop.

Ordet "ekologiskt" i samband med livsmedel är skyddat enligt EU förordningen för ekologisk produktion, och den förordningen måste alla länder följa. Ett livsmedel som marknadsförs som ekologiskt följer alltså EU-regler för ekologisk produktion och detta har kontrollerats av ett kontrollorgan. Om du är nyfiken på vad som ingår i begreppet ekologiskt så hittar du förordningen här:

[EU:s regler om produktion och märkning av ekologiska produkter \(från och med 2022\) / EUR-Lex](#)

Sen kan enskilda länder ha egna märkningar, som bygger på EU-ekologiskt men också har egna ytterligare krav, t.ex. den svenska KRAV-märkningen.

Anna F Huskvarna

Kan man anmäla företag för falsk marknadsföring när de "greenwashar"?

Absolut! Du kan lämna en anmälan hos Konsumentverket, [via denna länk](#).

Elsie Mantefors

De nya lagarna om greenwashing, gäller de bara mat?

Nej, de gäller även andra varor.

Mihai

Vem står bakom ecolable appen?

Appen utvecklades av organisationen Ecological Union med stöd av Global Ecolabelling Network. Projektet fick också stöd av Nordiska Ministerrådet och godkändes av One Planet Network, ett internationellt programmet för hållbar konsumtion och produktion inom FN

Mihai

Jag skulle inte rekommendera ecolable appen då alla märken är bra enligt appen

Anna-Carin

ett argument för ekoodling borde vara att det finns en risk för begränsad import av mineralgödsel och bekämpningsmedel

Ja, KRAVs vd Emma Rung skrev en bra debattartikel om just detta i höstas, den kan du läsa här: [Ekologisk produktion viktig för vår livsmedelsberedskap - KRAV](#)

Isie Mantefors

Hur många lantbrukare och konsumenter vet om att nästan 20 olika bekämpningsmedel innehållande PFAS är godkända och används i svenska lantbruk?

Denna kan inte jag svara på, men gissningsvis ganska få.

Om ni har fler frågor eller vill komma i kontakt med oss på Bra Miljöval Livsmedelsbutik så får ni gärna höra av er till mig på ida.ekqvist@naturskyddsforeningen.se.

Här finns mer info om märkningen: [Livsmedelsbutik - Bra Miljöval](#)